

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet En reformerad budgetlag (SOU 2010:18)

Lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) antogs av riksdagen 1996 och har ändrats vid tre tillfällen. Nu har en utredning sett över budgetlagen huvudsakligen mot bakgrund av de förändringar i regeringsformen (9 kap. RF) som föreslagits i prop. 2009/10:80, men också med tanke på de förändringar i praktisk tillämpning som skett bl.a. gällande vilka anslagstyper och redovisningsprinciper som används.

Arbetsgivarverket begränsar sina yttranden till frågor av arbetsgivarpolitisk karaktär. I frågor som har arbetsgivarpolitisk betydelse för statlig sektor är det viktigt att Arbetsgivarverket ges tillfälle att yttra sig. Denna gång lämnar Arbetsgivarverket på eget initiativ sina synpunkter på detta betänkande.

Ramanslag – en förutsättning för den arbetsgivarpolitiska delegeringen

Systemet med ramanslag infördes budgetåret 1993/94, då enbart för förvaltningsanslag. Sedan 1997 har ramanslag kommit att dominera även för andra ändamål. Syftet med ramanslagssystemet är att ge myndigheterna befogenheter att inom en given kostnadsram själva bestämma hur de totala medel som finns tillgängliga ska fördelas för att på bästa sätt uppnå de mål som regering och riksdag satt upp.

Ramanslagssystemet är en förutsättning för den arbetsgivarpolitiska delegeringen. Sedan 1994 vilar ansvaret för den statliga arbetsgivarpolitiken på de statliga myndighetscheferna, enskilt och gemensamt. Det förvaltningspolitiska syftet med den arbetsgivarpolitiska delegeringen är att myndigheterna ska använda arbetsgivarpolitiken som ett medel för att uppnå verksamhetens mål. Det ska ske med hög effektivitet och på ett sätt som inger förtroende hos medborgarna. Utgångspunkt för delegeringen är att arbetsgivarpolitiken ska kunna anpassas till verksamhetens behov. Statsmakterna anser således att en verksamhetsanpassad arbetsgivarpolitik är en förutsättning för att den enskilda myndigheten ska ha framgång i arbetet med att utveckla effektivitet, kvalitet och service.

En effektiv förvaltning är beroende av att myndigheterna själva har befogenheter att bestämma hur de tillgängliga medlen ska fördelas på arbetskraftskostnader, lokalkostnader och övriga förvaltningskostnader. Bara hos myndigheterna själva

finns den verksamhetspecifika kunskap som kan ge en effektiv resursmix. Genom ramanslagssystemet ges myndigheterna också incitament att engagera sig i hur de egna arbetskraftskostnaderna utvecklas.

För myndigheterna är det önskvärt att ramanslagen också ges en viss flexibilitet över tiden. På grund av händelser i omvärlden kan kostnader som är planerade för ett visst år utebli för att istället uppstå vid ett senare tillfälle. Genom att spara en del av anslagen kan myndigheterna bära en större kostnad senare, likväl som möjligheten att under en begränsad period överskrida anslagen kan vara nödvändig av olika skäl.

Utredningen föreslår att myndigheternas möjligheter till anslagssparande, oavsett anslagens ändamål, begränsas i budgetlagen till maximalt 10 procent. För förvaltningsanslag finns idag genom praxis en begränsning för anslagssparande till tre procent. Arbetsgivarverket anser att samma begränsningar ska gälla för alla anslag oavsett ändamål.

Anledningarna till att gränsen kan behöva höjas är flera. Övergången till kostnadsmissig redovisning gör att myndigheterna är tvungna att finansiera kostsamma omställningar under ett budgetår. Arbetsgivarverket har redan sett exempel på att de nya redovisningsprinciperna har försvårat önskvärd omställning. En följd av att kollektivavtalen blir mer flexibla och verksamhetsanpassade är också att kopplingen mellan en kostnad och ett kalenderår kan komma att minska, t.ex. kan revisionstidpunkterna flyttas på ett sätt som gör att den budgeterade lönekostnaden för ett visst kalenderår ändras. Sammantaget innebär detta att behoven av anslag för förvaltningsändamål som är flexibla över tiden ökar.

Dessutom anför ju utredningen att det vore olyckligt att ha olika regler för anslag till olika ändamål då många anslag ges både för förvaltningsändamål och för saktgifter och olika begränsningsregler skulle innebära att antalet anslag måste ökas och att delegeringen till myndigheterna skulle minska.

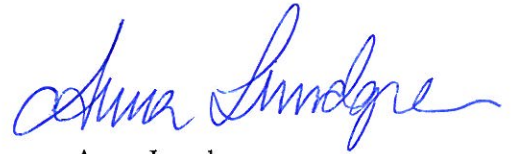
Specialdestination bör fortsatt vara huvudregeln för avgifter som finansierar verksamheten

Utredningen anser att fördelarna med specialdestination överväger nackdelarna och anser det därmed inte motiverat att generellt försöka minska den nuvarande graden av specialdestination. Arbetsgivarverket stödjer detta ställningstagande. Genom specialdestination ges myndigheterna bättre möjligheter att anpassa verksamheten efter efterfrågan och andra faktorer i omvärlden. Det är den myndighet som dagligen driver en viss verksamhet som är bäst lämpad att bedöma hur denna verksamhet kan bedrivas mest effektivt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Göran Ekström. Vid den slutliga handläggningen deltog enhetschef Elisabet Sundén Ingeström och utredare Anna Lundgren, föredragande.

Göran Ekström
Generaldirektör

Anna Lundgren
Utredare